

Az adózás reformjának jogi, társadalmi és intézményi feltételei

Bod Péter Ákos

Budapesti Corvinus Egyetem

2007. Szeptember 13.

Századvég- KAS Konferencia

Adópolitikai előzmények

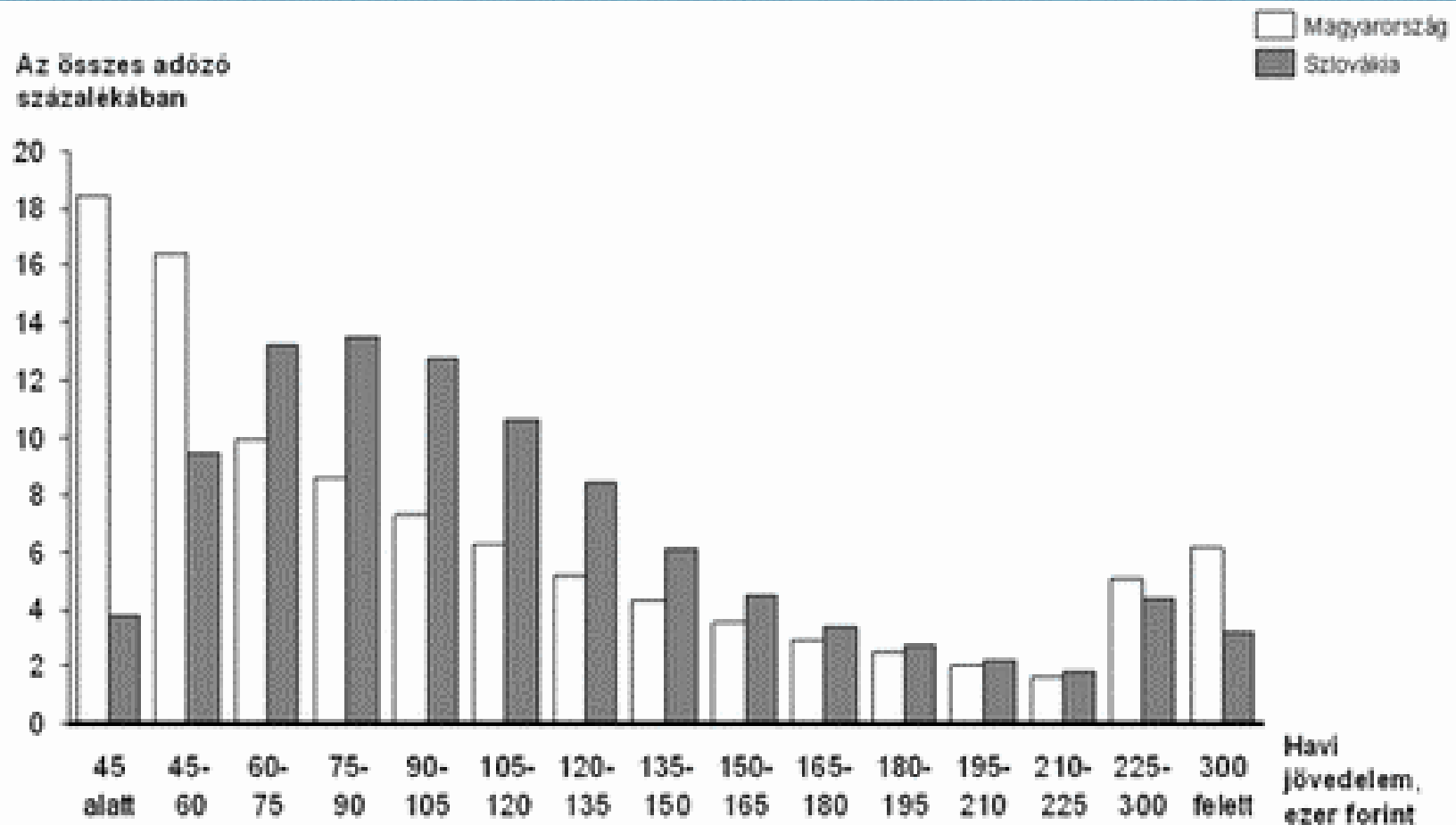
- A magyar adórendszer alapjait – IMF-es nyomásra – a széteső tervgazdaság éveiben tették le: nem természetes folyamat kezdete
- Folyamatos, inkrementális módosítások, gyakori mértékbeli és konstrukciós változtatás
- Kezdetben hiányos adóapparátus és technológiai háttér

A kelet-közép-európai térség különféle útválasztásai

- ***Big bang*** – ahol vagy nem volt közvetlen előzmény (Csehszlovákia, Baltikum), vagy az infláció miatt mindent újra kellett kalibrálni (Lengyelország)
- ***Inkrementális fejlődés*** - Magyarország, a volt jugoszláv államok
- **előnyök és hátrányok**

Nálunk valami nagyon furán alakul....

Az SZJA bevallást készítők jövedelem szerinti eloszlása Magyarországon és Szlovákiában

Princípiumok és a realitások harca

- Adóelvek és a gyorsan változó (romló) viszonyok konfliktusa: pl. a személyi jövedelemadón való osztozkodás és a kamatjövedelmek adóztatásának ügye az 1990-es évek elején; a társasági nyereségadóztatás dilemmái az 1990-es évek közepén
- Új elem: a nemzetközi adóverseny hatásainak felerősödése 2000 után

Kísérletek – sosem volt alkalmas az idő...

- 2000: nyugodt üzletmenet mellett lehetett volna átfogó adó- és járulékreformot megalkotni
- 2002- 2004: a szavazatszerző politika áldozata lett az adópolitika (is)
- 2005: irreális „középtávú” adóstratégia
- 2006: ismét állami jövedelemszerzési kényszer

Sok mértékbeli változás, ahogy a költségvetés kívánta és a politika engedte

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
Általános forgalmi adó (kulcsok)							
normál	25	25	25	25	25	20	20
kedvezményes	12	12	12	15	15	15	-
kedvezményes	0	0	0	5	5	5	5
Társasági adó							
kulcs	18	18	18	16	16	16	16+
Személyi jövedelemadó (kulcsok)							
legfelső	40	40	40	38	38	36	36
középső	30	30	30	26	26	-	-
legsó	20	20	20	18	18	18	18
Munkaadókat terhelő bérterhek (%)	35,5	33,5	33,5	33,5	33,5	33,5	33,5
Munkavállalókat terhelő bérterhek (%)	12,5	12,5	12,5	13,5	13,5	13,5	17

Adójogszabályi módosítgatási tervek 2008-ra

- A döntési keret: konvergencia-program, csökkentő centralizációs ráta ígéretével (2007--38,1%; 2008--37,8%)
- A cél: kiskapuk bezárása (építési telkek adásvételének áfa-kötelessé tétele);kisadók összevonása
- adófizető képességhez igazítás a pénzügyintézeteknél (a céltartalékok elszámolásának változtatásával)
- Állami bevétel-növelés a politikai károk minimalizálásával (az SzJÁ-nál hideg progresszió); az átfogó értékalapú ingatlanadózás bújtatott kibővítése

Lehet-e átfogó reformot? Lehet-e halogatni az átfogó reformot?

- Az „egykulcsos adó” divatja – tényleg segítené?
- A munka terheinek csökkentése – tényleg kalandorság lenne éppen most?
- Az adóapparátus erősítése – tényleg sok múlik ezen?
- A helyi önkormányzatokra pakolható-e még újabb adminisztrációs teher (ingatlanadózás)
- A politikai elit sosem látott tekintélyvesztése – mennyire hat ki ez a reform sikerére?